

Dit doet een spelverdeler bij de gemeente

Nijkerk

Bij de gemeente Nijkerk werken 280 mensen, verdeeld over 26 teams. Die zijn zo goed als allemaal zelfsturend en kennen geen managers. Drie teamcoaches helpen de teams met hun teamontwikkeling en zelfsturing. Daarnaast houden drie zogeheten 'spelverdelers' zich bezig met de inhoud en met de verbinding tussen de teams, het bestuur en andere verbonden partijen.

'Het was de functienaam, spelverdeler, in de vacature van gemeente Nijkerk die mij triggerde,' vertelt Remko de Jong. 'Ik werkte toen al achttien jaar bij de gemeente Zoetermeer en ik wilde verder kijken. Zelfsturing leek mij interessant. In het sollicitatiegesprek vertelden medewerkers dat ze met een prototype daarvan werkten. Gaandeweg waren ze dat aan het perfectioneren. Dat vond ik leuk. Over het algemeen durven overheden zo'n stap niet aan. Ze willen eerst alles perfect hebben. De insteek van Nijkerk past denk ik beter bij de tijd. In het gesprek vertelden ze ook eerlijk wat er nog niet goed ging. Een glad praatje had me minder aangesproken.'

Knopen doorhakken

‘Ik ben sinds juli spelverdeler van het ruimtelijk domein, waar zo’n negentig ambtenaren werken. Zij gaan over alles wat je fysiek buiten kunt zien, zoals het beheren van de openbare ruimte, bouwprojecten en beleid over bijvoorbeeld nieuwe woningen. Ik bevorder de integraliteit tussen de teams en bewaak snelle besluitvorming. Een voordeel van zelfsturing is namelijk dat je snel knopen kunt doorhakken omdat je niet met managers hoeft te overleggen. Toch zijn er ook situaties waarin mensen juist zonder managers geen knoop kunnen doorhakken. Daar kan ik bij helpen.’

‘In Zoetermeer bleek ik al best vertrouwd te zijn geraakt met zelfsturend werken, omdat mijn manager me heel vrij liet. Toch was het in Nijkerk soms wel even zoeken. Ik was bijvoorbeeld gewend om in gesprek met teamleiders op de hoogte te komen van alles wat er in een team gebeurt, maar in een platte organisatie moet je daarvoor met veel meer mensen schakelen. Het opstarten duurde daarom veel langer dan ik dacht. Maar mijn agenda was gelukkig nog leeg en zo leerde ik wel iedereen kennen.’

Geen sullige ambtenaren

‘Ik sprak veel mensen een uur lang en vroeg dan ook wat ze van zelfsturing vonden. Nijkerk is daar twee jaar geleden mee begonnen. Ik dacht dat veel mensen die daarvoor al hier werkten misschien terug zouden willen naar een manager die hen vertelde wat ze moesten doen, maar meer dan 95 procent van de mensen die ik sprak wilde zelfsturing behouden.’

‘Ik vind het belangrijk dat hier geen sullige ambtenaren werken; de standaardambtenaar waar we het op verjaardagen over hebben. Ik was in Zoetermeer al gewend aan ondernemende collega’s. Om het hier naar je zin te hebben, moet je ook wel zelfstandig zijn en integraal willen werken. Mensen die dat echt niet leuk vinden, zijn inmiddels weggegaan. Daar komen vaak mensen voor in de plaats die zich aangetrokken voelen tot zelfsturing. Zo krijg je een interessante beweging richting meer zelfsturend werken.’

‘Omdat je niet meer hoeft te overleggen met managers hoe je dingen aanpakt, kun je ook directer contact hebben met de burger. Het is simpelweg arrogant om te denken dat je het met de 280 mensen die hier werken beter weet dan 42.000 inwoners. Nijkerk werkt samen met inwoners, organisaties en ondernemers ideeën uit en verschillende teams zijn bezig om snel een antwoord te geven op vragen als ‘mag ik van mijn

huis twee woningen maken' of 'mag ik een winkel beginnen'. Zulke vragen klinken vaak heel simpel, maar er zijn soms meer dan tien mensen nodig om die te beantwoorden.'

'Dat soort dingen helderder maken zodat de burger er profijt van heeft, vind ik harstikke leuk. Het geeft me enorm veel werkplezier om te kijken hoe we dit verder kunnen ontwikkelen.'

Nijkerk

In 2015 begon de organisatie van Nijkerk te veranderen. Dat was ter voorbereiding op forse bezuinigingen en extra taken, door bijvoorbeeld decentralisatie in het sociaal domein. De gemeentelijke organisatie werd kleiner en flexibeler door over te stappen op zelfsturende teams en door meer samen te werken met partners, inwoners, ondernemers organisaties en instellingen onder de noemer 'van buiten naar binnen werken'.